

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 105 (2969) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 május 11

Honvédeink arcvonalán aránylagos nyugalomban telt el a múlt hét

A Burma-indiai határ valamennyi fontosabb pontját elfoglalták a japánok. Alexander tábornok csapatait bekerítették. A Fülöp-szigeteken foglyul ejtették a mindanaoi amerikai haderő főparancsnokát

Elkerülhetetlen a szakítás Vichy és a szövetségesek között (?)

Budapestről jelentik: (MTI) A szovjet hadszíntéren működő magyar se-
regtestek arcvonalán a múlt hét különösebb események nélkül, aránylagos
nyugalomban telt el. Az ellenség régebbi támadókísérletei nem ismétlődtek
meg és minden erejével állásai megerősítésén dolgozik. Kisebb magyar egy-
ségek sikerrel folytatták felderítő vállalkozásaikat. Az ellenség tüzérségi
tevékenysége időnkint szórványos zavarótűz formájában nyilatkozott meg,
amelyet saját útvegeink és aknavetőink hatásos tüzrajtaütéssel voszonozott.
A légi tevékenység mindkét részről megélénkült. Az arcvonal mögött műkö-
dő biztosító csapatok szűkebb területre szorították a működési területen ga-
rázdálkodó orvlövészbandákat és azoknak több kitérés kísérletét visszaver-
ték. Veszteségeink csekélyek.

Befejezettek tekinthető a korall- tengeri ütközet

Tokióból jelentik (MTI.) A Német
Távíratok Iroda jelenti: A korall-tengeri
ütközet — hivatalos tokiói körök szer-
int — befejezettek tekinthető. A kor-
mány szövívője hétfőn mindenesetre
hangoztatta, hogy a császári főhadiszál-
lás szombaton kiadott közleménye az
utolsó japán közlemény a tulajdonké-
peni tengeri ütközet eredményéről. A
szövívő ezzel kapcsolatban utalt az
amerikai közlés szerint japán részről el-
szennvedett nagy veszteségekre és gu-
nyosan megjegyezte, hogy noha ellensé-
ges részről nem rendelkeznek értesülé-
sekkel saját veszteségeikről, állítólag
egészen pontos részletek birtokában
vannak a japán veszteségeikről. Azokat
az adatokat, melyeket propaganda-
okokból terjesztenek az angol-amerikai
rádiókban a korall-tengeri ütközet állí-
tások angol-szász sikereiről, a japán
főhadiszállás világos adataival szemben
igen homályosnak kell ítélni. Az el-

lenséges táborban nem közlik sem ne-
vét, sem osztályát azoknak a japán ha-
dihajóknak, melyeket szerintük elsü-
lyesztettek. Angliában és Amerikában
azonban a korall-tengeri csatáról éppen
úgy meg fogják tudni a valóságot, mint
annakidején a surabjai és jávai tengeri
csatákról. Ennek első jeleként az ellen-
séges táborban mutatkozó zűrzavar
szolgált bizonyítékul, valamint Curtin
ausztráliai miniszterelnök május 8-iki
kijelentése. Furesán hangzik, hogy az
északamerikai haditengerészeti minisz-
terium kijelenti, hogy az amerikai vesz-
teségeket csak akkor hozzák nyilvános-
ságra, ha ezek az értesülések már sem-
mi értékét nem jelenthetnek az ellen-
ségnek. Végül is a japán tengerészet
nemcsak harcra kényszerítette az ellen-
séges erőket, hanem meg is verte és er-
ről máris pontos értesüléseket kapott és
közölt a nyilvánossággal.

Indiába érkezett a burmai főkormányzó

Stockholmból jelentik (MTI.) A Né-
met Távíratok Iroda jelenti: Mint Mel-
bourneból jelentik, Curtin ausztráliai
miniszterelnök a korall-tengeri ütközet
után, hétfőn a szövetségesek főhadiszál-
lásán megbeszélést folytatott Mc. Arthur
amerikai tábornokkal. Ezzel egyide-
jűen Sir Thomas Blamey tábornok, az
ausztráliai szárazföldi szövetséges had-
erő parancsnoka hosszú megbeszélést
folytatott Forde hadseregügyi minisz-
terrel a háború általános kilátásairól és
a korall-tengeri ütközet esetleges kihatá-
sairól. Mindkét értekezlet több óra-
hosszat tartott.

Bangkokból jelentik: (MTI) A Stefa-
ni Iroda jelenti: **Burmai jelentések szer-
int a japán csapatok a szövetséges
erők üldözése során elfoglalták az in-
dia-burmai határ valamennyi fonto-
sabb pontját és bekerítették Alexander
tábornok csapatait.**

Tokióból jelentik: (MTI) A Német
Távíratok Iroda jelenti: A Domei-iroda
jelentése szerint a japán csapatok má-
jus 9-én délután a Mindanao sziget
északkeleti részében a Manferana völ-
gyében foglyul ejtették Woods Kyley
amerikai ezredes, a mindanaoi ameri-
kai haderő főparancsnokát. Az ezredes

kijelentette, hogy a gyors japán elő-
nyomás következtében teljesen meg-
emmisült az amerikai hadseregnek
az a négy ezrede, amelynek hadállá-
sai a dagaiar—tagoani arcvonalon
váltak és ezért megadta magát.

Amsterdamból jelentik (MTI.) A Né-
met Távíratok Iroda jelenti: A londoni
rádió jelentése szerint Sir Donald Smith,
burmai kormányzó munkatársaival
együtt Indiába érkezett.

Stockholmból jelentik (MTI.) A Ste-
fani iroda jelenti: A *Dagens Nyheter*
bombay-i tudósítójának jelentése szerint
a Hindu pártvezérek között megbeszél-
ések folynak a közös magatartás érde-
kében. Palachári, ismert hindu vezető
személyiség az utóbbi napokban Gandhi-
val tárgyalt. Ennek a tárgyalásnak igen
nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Vichyből jelentik: (MTI) A feszültség
hétvégi enyhülése után újabb kérdések
merülnek fel a francia-amerikai vi-
szony láthatárán. Kormánykörökben
remélik azonban, hogy Laval bölcs po-
litikájával sikerül elhárítani minden
komoly és végzetes lépést a két ország
között.

Kétezer vállalati munkáslakás építését irányozta elő erre az évre az iparügyi miniszter

A Magyar Távíratok Iroda jelenti:
Varga József iparügyi miniszter a ren-
delkezésre bocsátható építkezési anya-
gok mennyiségének ismeretében megál-
lapította a május 7-én nyilvánosságra
hozott, 7 esztendőre szóló munkáslakás-
építkezési akció idei első évi keretét.
Illetékes helyről felhívják tehát mind-
azokat a vállalatokat és elismert vállala-
lati nyugdíjpénztárakat, melyek az ak-
ció révén még az idén építkezni szeret-
nének, hogy az igénylések méltányos
kielégítése és az építési anyagok igaz-
ságos elosztása céljából sürgősen te-
gyék meg bejelentéseiket.

Az a nagyszabású munkáslakás-építési
akció, melyet az iparügyi tárca a pénz-
ügyi tárcával együtt hajt végre, —
mint a hitel feltételeket, valamint adó-
és illetékkedvezményeket megállapító

Ezzel szemben a Basler Nazional-
zeitung stockholmi tudósítójának je-
lentése szerint ottani diplomáciai kör-
ökben csökönnyösen tartja magát a hi-
resztelés, hogy közvetlenül küszöbön
áll a szakítás Vichy és a szövetsé-
gesek között és hogy egyuttal szorosabb
kapcsolatok jönnek létre Franciaország
és a tengelyhatalmak között.

Mára várják Laval döntő elhatározását

A Nya Dagligth Allehanda berlini
levelezőjének jelentése szerint — mint
a Budapesti Tudósító jelenti — a né-
met főváros külföldi köreiben sem
tartják valószínűtlennek, hogy Vichy
döntő elhatározásra jut a szövetsé-
gesekhez, illetve a tengelyhatalmakhoz
való viszonya tekintetében. A lap tudó-
sító szerint a német diplomácia inten-
zív tevékenységet fejt ki a tekintetben,
hogy a vichyi kormányt világos állás-
foglalásra bírja. A cél a Németország-
gal való szorosabb együttműködés.

A Svenska Dagbladet közli, hogy
berlini külföldi körökben feszült figye-
lemmel várják a német-francia viszony
alakulását. Azt hiszik, hogy Laval már
a mai napon határoz a végleges állás-
foglalás tekintetében.

Mint az Esti Ujság írja, londoni hír-
szerint Washingtonban vasárnap este
Martiniqueval kapcsolatban ismét
hangsúlyozták, hogy az Egyesült Álla-
mok kormányának szilárd elhatározá-
sa, hogy az amerikai javaslat elutasí-
tása esetén erőszakot alkalmazz.

Ezt megerősíti az a Lisszabonba érke-
zett washingtoni jelentés, mely szerint
több amerikai hadihajó érkezett a Ka-
ribi tengerről a Martinique szigetére
irányuló amerikai követelések alátá-
masztására.

rendeletből is kitűnik, — 7 esztendőre
szól. Hogy ezalatt az 1948 november
1-ig terjedő időszak alatt a rendeletben
megszabott alapon évenként hány mun-
káslakás épülhet, az eljárási szabály-
tervezésben megadottak alapján az épí-
tőanyagok rendelkezésre bocsátható
mennyiségétől függ.

Már az idei esztendőben — bár a
háború tartama alatt az anyag-
szerzési nehézségek csak fokozód-
hatnak, — kerekén 2000 vállalati
munkáslakás építését irányozta elő
Varga József iparügyi miniszter.

A háború megszűntével természetesen
még nagyobb arányú (és az építési
munkaprogram, melynek lebonyolítá-
sától a munkásság szociális viszonyainak
gyökeres és családvedelmi szempontból
is korszerű rendezése várható.

Megkezdték a nagyszalontai adóvisszaélés törvényszéki tárgyalását

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délelőtt kezdte meg a nagyváradai törvényszék az emlékeztetés nagyszalontai adóvisszaélés elkövetőinek főtárgyalását.

Az ügyézei vádirat Heipl Viktor volt adóhivatalnok okirathamisítással és megvesztegetéssel vádolja, de vádat emelt Szathmári Ferenc ottani gazdálkodó és a jelenleg szökésben lévő Ursu Péter adóhivatali díjnok ellen is.

Heipl Viktor, aki a román időben kiállított nyugták alapján a szalontai

adóhivatalban az adótörleszt végezte, nem egy nyugtát meghamisított, kárt okozva az államkincstárnak.

A főtárgyaláson a vádlottak jóhiszeműségükkel teljes tagadásban voltak. A tanukihallgatásokra csak délután került sor. Enyedi Béla dr. adótanácsost, a szalontai kir. adóhivatal főnökét hallgatta ki először a törvényszék, majd Heipl hivataltársaira került sor. Az igen érdekes és a maga nemében páratlan főtárgyalás lapzártakor még javában tart.

Kétezer látogatója volt a Fotóélet művészi fényképkiállításának

Nagyvárad. Saját tud. A Fotóélet művészi fényképkiállítása, mely az eseményekben és látványosságokban egyébként is gazdag Szent László hét egyik legvonzóbb programeszámát volt, igen

szép erkölcsi sikerrel zárult. Összesen kétezer látogatója volt egy hét alatt a kiállításnak, amelyre elvitték növendékeiket. — számszerűen nyolcszáz — a különböző iskolák vezetői is.

Mekkora gyarmatbirodalommal rendelkezik még Franciaország?

Irtó: Csizsár Béla

A madagaszkári akció nemcsak az angol-francia lappangó ellenegekkedést újította fel, hanem napirendre tűzte a többi francia gyarmat kérdését is. Aligha családunk, ha azt hiszük, hogy a francia gyarmatbirodalom sorsa lesz az elkövetkezendő hónapok és hetek egyik legérdekesebb fejeleménye. Mind Anglia, mind az Egyesült Államok meg vannak győződve arról, hogy birtokukba kell keríteniük a fontosabb francia birtokokat, mert máskülönben — legalább is ők ezt hiszik — a tengely vagy Japán tenné rá a kezét.

1

Franciaország, amikor 1940 nyarán fegyverszünetet kötött a németekkel, még nagy és kiterjedt gyarmatbirodalommal rendelkezett. Ennek a gyarmatbirodalomnak a kiterjedése meghaladja a 11 millió négyzetkilométert, amelyen mintegy 75—80 millió lakos él. Ennek a birodalomnak jelentős része még ma is Franciaország birtokában van, de kétséges, hogy a háború végéig meg tudja-e feleltetni uralmát. Legnagyobb, és legbecsesebb birtokai Franciaországnak Afrikában vannak. A legnagyobb az afrikai birtokok között Francia-Nyugatafrika, amelynek területe több mint 4 és félmillió négyzetkilométer és lakosságra nézve is a legnagyobb: 15 millió ember lakik benne. Ennek a gyarmatnak igen értékes káka és gyapot, valamint arany, ébenfa és viaszkivitele van. Franciaország több gyarmatból 1910-ben alapította. Utána nagyságra francia Egyenlítői Afrika követte (2.256 ezer négyzetkilométer, lakosainak száma azonban csak mintegy 4 millió.) Területre nézve majdnem megközelíti ezt Algéria a maga 2.196.000 négyzetkilométernyi területével, lakossága viszont majdnem megegyezik annyi: 8 millió. Az előbbi gyarmat stratégiai szempontból rendkívül nagyfontosságú, mert itt van Dakar, amely a délamerikai partokkal szemben a legközelebbi afrikai kikötő. Fontos olajpálma, továbbá káka, gyapot, káucsuk és kávé kivitele van. Algéria híres remek borte-

meléséről, továbbá búza, dohány, datolya, vasérc- és foszfátkiviteléről. Ez az utóbbi 1830 óta van Franciaország birtokában, míg francia Nyugat-Afrikát 1904-ben alakították önálló gyarmat-csoporttá.

A többi afrikai francia gyarmat területre és lakosságra nézve nem annyira jelentős, kivéve Tuniszi, amelyet mintegy 3 millió ember lakik (területe viszont alig több 125 ezer négyzetkilométernél). Tunisz 1831 óta áll Franciaország védnöksége alatt, gazdasági értéke vasérc és foszfát telepeiben, nagy olajfa erdeiben, búzát, árpat és kukoricát termő földjeiben rejlik. Fővárosa Tunisz, Északafrikának majdnem legnagyobb városa. Mintegy negyedmillió ember lakja, a nagyságra nézve legelső francia északafrikai várost. Algirt pedig mindössze 50—60 ezerrel több. Tunisz különösen azért nevezetes, mivel ez a gyarmatterület az Achilles-sarka a francia-olasz viszonyoknak. Olaszország ugyanis egyrészt stratégiai, másrészt nemzetiségi szempontból tart igényt erre a területre, minthogy európai lakosságának nagyrésze olasz. Azonkívül itt terül el Bizerta francia hadikikötő, amely Olaszország déli földközi-tengeri partjainak, továbbá Szardíniának ellenőrzésére alkalmas támaszpont.

Francia birtokok még Afrikában Kamerun, Togó és Reunion, amelyeket (Reunion kivételével 1643 óta francia) a világháború alatt a németektől foglalt el Franciaország. Területük összesen sem több 500 ezer négyzetkilométernél, míg lakosainak száma mintegy 3 millió. Legnépesebb Kamerun, ez a volt német gyarmat, közel 2 és félmillió lakosával. Francia birtok ezenkívül még Szomáli föld, de mind lakosságra, mind területre nézve eléggé jelentéktelen. Stratégiai szempontból azonban fontos azért, mivel közel fekszik a Vörös tenger bejáratához, legfontosabb kikötője Dzsibuti pedig szinte szemben fekszik Aden brit kikötővel. Az összes francia-afrikai gyarmatbirtokokat összeszámolva mintegy 11 millió négyzetkilométerre tehetjük kiterjedését, amelyben azonban már benn van Madagaszkár is a ma-

Apolló Filmszínházban

Hétfőn bemutató

ALKONYAT

Egy élete őszén tullévő férfi drámai regénye. Főszerepben: A világ legnagyobb jellemszínésze RAIMU ki a vergődő szerelmes drámai szerepét alakítja. Csak 16 éven felelnek.

Belvárosi

Hulló bilincsek

A cári és Vörösoroszország igazi arca.

A film festvéremzet óriás filmje! Magyarországon először.

Maeterlinck költői mesejátékának színes filmváltozata

KÉK MADÁR

a CASINOBAN

2

Afrika után jelentős gyarmatbirtokai voltak még Franciaországnak a közel-keleten (Szíria a maga 203 ezer négyzetkilométernyi területével és mintegy 2 és félmillió lakosságával), továbbá a távolkeleten (Indokína), amelynek területe 750 ezer négyzetkilométer, lakosainak száma pedig meghaladja a 25 milliót, azonkívül francia-India egészen jelentéktelen lakosságával, továbbá Océániában (francia-Océánia és Új Kaledónia mintegy 24.000 négyzetkilométernyi területtel és közel 100 ezer lakossal) és végül az amerikai vizeken észak- és dél-Amerika között. Itt a nyugati féltekét nagy földdarabja között fekszik Guadelupe, Martinique, Saint Pierre és Miquelon szigete, amelyek nem nagy kiterjedésűek, míg a 9000 négyzetkilométert sem éri el együttvéve, lakosaiknak száma pedig 1 millió körül mozog. Délamerika északkeleti partján terül el az egyetlen francia birtok, Guayana mintegy 88 ezer négyzetkilométernyi területtel. Lakossága jelentéktelen. Gazdaságilag főleg Martinique fontos, hadászati szempontból azonban mindegyik sziget igen jelentős. A szigetek fontos támaszpontok a Panama csatornához vezető Antilla-tenger bejáratánál, ezért valószínű, hogy az Egyesült Államok hamarosan igyekeznek rátenni kezüket. Francia-Guayana mindaddig, amíg a mellette fekvő holland-Guayana az amerikaiak meg nem szállták, fontos támaszpontnak számított, azóta azonban jelentősége erősen csökkent.

Ennek a kb. 12 millió négyzetkilométerre terjedő gyarmatbirodalomnak nagyrésze, mint fentebb mondtunk még francia tulajdonban vannak, de igen értékes részei már elvesztek számukra. Igy Franciaország elsőnek veszítette el Szíriát, amelyet tavaly az angolok kerí-

tették hatalmukba, azonkívül japán fennhatóság alá került a rendkívül gazdag és értékes indokínai birodalom és most áll az angol ostrom alatt Madagaszkár. A szövetségeseink legközelebbi hadicélja feltehetőleg Madagaszkár közelében fekvő Reunion, továbbá Martinique szigete és feltehetőleg Dakar. Egyenesen csoda, hogy Martiniquera és a többi Észak-Amerika közelében fekvő szigetre még nem tette rá kezét az USA minthogy igen gyakran hallani itt azt a vádat, hogy a tengely amerikai partok előtt ciráló buvárhajót ezek a szigetek látják el üzemanyaggal. A valószínűleg természetesen szó sem igaz ezekből a hírekből, de az amerikaiaknak jó ürügyül kínálkozik a birtokbavételre. Dakart pedig azon a címen akarják megkaprintani, hogy a tengely innen indítana majd offenzívát az amerikai partok ellen. Ami a francia afrikai birtokokat illeti, Észak-Afrikát szintén fenyegeti az angolzász önzés, mert hiszen a meghíveult Libia elleni hadműveletek után ezt a területet akarják felhasználni támaszpontnak és operációs bázisnak Európa ellen.

Vizügyi értekezlet volt a vármegye-házán

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délelőtt vizügyi értekezletet tartottak a vármegye-házán. A földművelésügyi miniszter ugyanis a Körös vidéke és a Körös—Tisza—Maros közép talajvízvonulatok felderítésére és az ezzel kapcsolatos előmunkálatok foganatosítására lovag dr. Kreibig Lajos miniszteri kiküldöttet delegálta.

A miniszteri kiküldött Biharban kezdte meg működését, éppen a mai megyei vizügyi értekezlettel, amelyen a vizsgáló társulatok, valamint a városi és megyei mérnöki hivatalok vezető főmérnökei vettek részt.

Az értekezleten megvitaták a vízrendezés alapvető feltételeit.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Elfoglalták a japánok az Admirál szigetek legnagyobb szigetét

Burmában a határ közelében lévő erdőbe vonult vissza az ellenség. Indiába helyezik át a burmai kormány székhelyét

Tokióból jelentik: (OFI.) Mint hivatalosan közlik, a japánok vérontás nélkül elfoglalták az Admirál szigetek legnagyobb szigetét. Az ellenség nem tanúsított ellenállást, de elpusztított mindent, amit csak lehetett.

Tokióból jelentik: (NTI.) A Domei-iroda jelentése szerint a Fülöp-szigeteken levő japán haderő főparancsnoka szombaton ünnepélyesen bevonul Manilába. (MTI.)

Tokióból jelentik: (NTI.) Myitkyina elfoglalása után az ellenséges csapatok az úgynevezett Hertz erdőbe vonultak vissza, amely a burmai határtól nem messze fekszik. A japán csapatok nagyszabású hadmozdulatokkal megkerülve az ellenséget, elvágták a megmaradt ellenség visszavonulási útját. A japánok főként az Irawadi mentén törtek előre. Előnyomulásuk oly gyors volt, hogy az ellenséges hatalmak sok alattvalója már nem bírta elmenekülni. Ezeket a japánok Myitkyinában internálták. Az előnyomulás során a japánok sok harcokot és egyéb hadianyagot zsákmányoltak. — (MTI.)

Körülzárták a japánok a Mandalayból visszavonuló angol erőket

Amszterdamból jelentik: (NTI.) A brit hírszolgálat jelenti Delhiből, hogy a burmai kormány székhelyét Indiába teszik át. Az intézkedést azal indokolják, hogy Burmában a haditerületen kívül már csak korlátozott terület áll rendelkezésre. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Az angol rádió beismerte, hogy a burmai olajat elvették a szövetségesektől és a Burmába irányuló utánpótlás onalát is elvágták a japánok. Megfosztották a szövetségeseket annak lehetőségétől is, hogy Csangkaisek emberanyagát felhasználják és a kínai támaszpontokról amerikai repülőket támadhassák Japánt. (MTI.)

Tokióból jelentik: (NTI.) Azokat az angol haderőket, amelyek a mandalay-i veszteségek után elvágták a kínai csapatoktól és északnyugati irányban vonultak vissza, a legutóbbi jelentések szerint a japán csapatok körülzárták és megsemmisítésük napok kérdése. Beérkezett jelentések szerint ennek a csoportnak magasrangú tisztjei és közigazgatási tisztviselői Indiába menekültek. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Az angol hírszolgálat elismerte, hogy a burmai angol erők egész Kalewa városáig vonultak vissza. (MTI.)

Gandhival tárgyalt az amerikai megbízott

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Gandhi hetilapjában az indiai kérdéssről szólva, megállapította, hogyha az angolok visszavonulnának Indiába, a Japánok számára megszűnne az inger India elzárására. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Johnson

ezredes pénteken megbeszélést folytatott Gandhival. (MTI.)

Madridból jelentik: (NTI.) Egy newyorki spanyol újságíró jelentése szerint a newyorki lakosság körében igen nagy bizonytalanságot keltett a

Korall-tengeren lefolyt ütközet. Ebből a bizonytalanságból egyedül a nagy-tőzsdések húznak hasznot, akik a részvények árfolyamát kedvük szerint magasra emelik és hirtelen lezuhantatják. (MTI.)

Német tengeralattjárók újabb 118 ezer tonna ellenséges hajóteret súlyesztettek el amerikai vizeken

Eredményes támadásokat hajtottak végre a németek a Donec vidékén és a keleti arcvonal északi szakaszán

Berlinből jelentik: (MTI.) A Führer Főhadiszállásáról jelenti a Német Távíráti Iroda: **A véderő főparancsnoksága jelenti: Az ellenséges hadtáphajózás elleni harc során német tengeralattjárók az amerikai vizeken, a Karibi-tengeren és a Mexicoi öbölben újabb 21 ellenséges hajót súlyesztettek el, összesen 118.000 tonnával.**

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderőfőparancsnokság közli: Az ellenségnek a Donec területén és a keleti arcvonal északi szakaszán indított újabb eredményes támadásaink során véres veszteségeket okoztunk. A légierő sikeresen folytatta a bolsevista utánpótlás megsemmisítését. Szombaton csupán a keleti arcvonal északi szakaszán 22 ellenséges gépet lőttünk le. Észak-Afrikában tűzérési és felderítő tevékenység folyt. A Málta feletti légi harcokban német és olasz vadászok egy gép elvesztése árán 14 angol vadászt lőt-

tek le. Harci gépeink az elmúlt éjjel bombázták Málta-szigetének repülőtereit és támadást intéztek Alexandria kikötője ellen. Az angol légierő belga és francia partok ellen intézett támadást. Ezek során 11 gépet veszített.

Helsinkiből jelentik: (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti: A hivatalos finn hadijelentés szerint a finn légierő támadást intézett ellenséges hajók ellen, amelyek az Onega-tó keleti partján teleltek. A hajók nagyrészt elpusztították, vagy súlyosan megrongálták. Egy másik kikötőben is eredményesen bombáztak hajókat. Vala-

menyi gépünk visszatért támaszpontjára

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 708. közleménye: Cirenaiában élénk légitvekenység folyt. A támadások az ellenséges arcvonal mögötti vasúti központok, valamint Tobruk kikötője ellen irányultak. Siddi el Barraninál két német gép öt ellenséges géppel keveredett harcra és kettőt lelőtt. A Bengházi ellen intézett ellenséges légitámadások során egy angol gép lezuhant. Bombavető és zuhanóbombázók hevesen támadták Málta katonai berendezéseit. A sziget felett vívott légharc során az angolok 14 gépet veszítettek. A Földközi-tengeren két angol gép megtámadott egy olasz gépet, amely mindkét ellenséges gépet lelőtte és sértetlenül visszatért támaszpontjára. (MTI.)

Roosevelt követeléseket támasztott a francia Antillákra

Vichyben minisztertanácsot tartottak a kérdés megvitatására

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Az angol hírszolgálat különjelentésben közölte, hogy Hoover tengernagyot, a Karibi-tenger főparancsnokát Roosevelt Martinique-szigetére küldte, hogy a francia főmegbízottal egyezmény megkötéséről tárgyaljon. Ezzel kapcsolatban az Egyesült Államok külügyminisztériuma azt közölte, hogy a megkötendő egyezmény célja Martinique-sziget védelmének és Franciaország számára való megtartásának biztosítása.

Vichyből jelentik: (NTI.) Laval elnöklésével minisztertanács volt. Tájékoztató körök szerint Martinique-sziget helyzetével foglalkoztak. Angol sajtójelentések szerint az Egyesült Államok külügyminisztériuma felszólította a sziget kormányzóját, hogy bocsátkozzék tárgyalásba Washington megbízottjával amerikai csapatoknak a szigeten történő partraszállásáról. Felhivatalos francia körökben hangoztatják, hogy a sziget esetleges meg-

szállása semmiképp sem jogosult, mert Martinique-szigetével kapcsolatban még olyan látszat sem jöhet tekintetbe, mint aminő Madagaszkár megszállásakor. (MTI.)

Vichyből jelentik: (NTI.) Laval kormányfő vasárnap délután megbeszélést folytatott Darlan tengernagy-

gyal, a francia véderő főnökével, a tengerészeti államtitkárral, a hadügyi államtitkárral és közvetlen munkatársaival. Nem minisztertanácsról volt szó. A kormány tagjainak szokásos szombati ülését több miniszter távolléte miatt a jövő szombatra halasztották. (MTI.)

Hivatalos közlemény az amerikai követelésről

Vichyből jelentik: (NTI.) Itteni jól értesült körökben Martinique kérdésében hétfő vagy kedd előtt nem várnak döntést a francia kormány részéről. Vasárnap délután Robert, Martiniquei kormányzó tájékoztatta az itteni francia tényezőket az amerikai követelésről, francia kormány előbb megvizsgálja az ügygel összefüggő kérdéseket, csak azután foglal állást. Laval kormányfő vasárnap délután

fogadta Tuck vichyi amerikai ügyvivőt, hogy a szükséges pontos tájékoztatásokat megkapja tőle, minthogy az északamerikai kormány eddig még nem tájékoztatta közvetlenül a francia kormányt. (MTI.)

Vichyből jelentik: (NTI.) Martinique ügyében vasárnap este a következő hivatalos közleményt adták ki:

— Az Egyesült Államok követeléseket fejezett ki az Antillákra vonatko-

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Genfből jelentik: (NTI.) Washingtonból jelentik, hogy a tengerészeti minisztérium közleményt adott ki a Korall-tengeri ütközetről. A közlemény azt mondja, hogy az Egyesült Államok haderejének okozott veszteségekről még nem érkezett be a teljes jelentés. A veszteséget akkor fogják közölni, amikor nyilvánosságra hozataluk az ellenség szempontjából nem értékes. (MTI.)

zón. Róbert tengernagyot, az Antillák főbiztosát felkereste Poover amerikai tengernagy és kormány nevében bizonyos követeléseket juttatott kifejezésre, amelynek célja a Francia-Antillák jelenlegi rendjének megváltoztatása. Ez a statutum azokból a megnyugtató kijelentésekből ered, amelyeket a francia és az amerikai kormány a legutóbbi hónapok folyamán váltott. Laval kormányfő és külügyminiszter utasításokat adott a washingtoni francia nagykövetnek és ezzel kapcsolatban megbeszélést folytatott Tuck északamerikai ügyvivővel. (MTI.)

Vichyből jelentik: (NTI.) Itteni illetékes körökben úgy tudják, hogy Tamonarivóából érkező jelentések szerint a madagaszkári harcokban szombaton reggel szünet állott be. Az angolok ez idő óta valószínűen utánpótlási okok miatt nem támadnak. A mögöttes területeken a francia csapatok még jelentős ellenállást tanúsítanak. (MTI.)

Tasnády-Nagy András megnyitotta a kolozsvári művészi heteket

Kolozsvárról jelentik: (MTI.) Szombaton este nyitotta meg ünnepélyes keretek közt Tasnády-Nagy András, mint az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács elnöke a kolozsvári művészi heteket a Mátyás király diákházban rendezett Erdélyi irodalmi esttel. Tasnády-Nagy András megnyitóbeszédében megemlékezett a magyarságnak a Duna-medencében betöltött hivatásáról. Ennek a hivatásnak teljesítését az első világháború után megakadályozták. Az elszakított területeink egyrészt visszaterésével most újból megfelelhetünk hivatásunknak és pozíciónknak az új Európában is előkészítjük fegyvereinkkel szerzett respektussal, másrészt művészettel, tudással és tudománnyal.

Vasárnap délelőtt az Erdélyi Múzeum udvarán Tasnády-Nagy András megnyitotta a művészi hetek kiállítását.

Kolozsvárról jelentik: (MTI.) A kultuszminiszter a kolozsvári művészeti hetek keretében rendezett 6-ik nemzeti képművészeti kiállítás díjainak odaítélésére bizottságot kért fel. A bizottság Tasnády-Nagy András elnöklésével a kiállítás nagy aranyérmével való kitüntetésére Rudnay Gyula festőművészt, az Országos Képzőművészeti Főiskola tanárát hozta javaslataba a kiállításban levő művei és eddigi munkássága alapján.

Be kell irni a szappant a vásárlási könyvbe

Nagyvárad város polgármestere a következő hirdetményt adta ki:

Nagyvárad thj. város érdekelt kereskedőit felhívom, hogy a készletükben tárolt pipereszappantól csak Nagyvárad város lakosait láthatják el, ezért felhívom az összes pipereszappant árusítókat, hogy az eladásnál az eladott mennyiséget a vásárlási könyvbe írják be és beírás előtt szigorúan ellenőrizzék, hogy további intézkedésig pipereszappant csak városi lakos kaphasson.

Nagyvárad, 1942 május hó 7-én.

Dr. Soós s. k., polgármester.

Churchill előkészítette az angol közvéleményt a Szovjetre váró súlyos megpróbáltatásokra

Célzást tett az angol-amerikai hajóhad korall-tengeri veszteségeire is

Amsterdamból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Churchill angol miniszterelnök az angol hírszolgálat jelentése szerint — rádióbeszédében állást foglalt a mult és jelen problémái tekintetében. Elismerte, hogy az az időszak, amely Anglia mögött áll, tele volt gondnal, nehézségekkel és csalódásokkal. — Az angoloknak, most, miként a világháborúban is — mondotta — megint sok vereségen és nélkülözésen kell keresztülmenniük, azonban most már nem állanak egyedül, mint két évvel ezelőtt. Az oroszok Sztalin alatt olyan vereségeket szenvedtek el, aminek hasonlóan rövid idő alatt, nem értek még egy országot sem. Az oroszországi hadjárat első napjától kezdve az angolok testvéries viszonyt folytattak az oroszokkal. Az angolok most arra várnak, hogy Oroszországban ismét elszabadul a pokol. Hogy ez mikor lesz, azt még nem tudni.

Churchill ezután kijelentette, meg van győződve arról, hogy a brit nép hű hajtáselességet fog tanúsítani a szovjet iránt és kész meghozni a szükséges áldozatokat is. Anglia kötelessége, hogy hajókaravánokat küldjön a Szovjetunióba, nem törődve a veszéllyel, amely őket a német tengeralattjárók és rombolók részéről fenyegetik.

A továbbiakban Madagaszkárról szólott és ezúttal is azt állította, hogy Madagaszkárt meg kellett óvni attól, hogy az ellenség kezébe jusson.

József főherceg jelenlétében vette át Nagyvárad városa a főherceg által ajándékozott Bihari-festményt

Megható emlékeket idézett fel ünnepi beszédében a főherceg

(Saját tud.) Szombaton délután 5 órakor ment végbe József királyi herceg, valamint a polgári, egyházi és katonai hatóságok képviselőinek jelenlétében annak a festménynek ünnepélyes átadása, amelyet József főherceg adományozott Nagyvárad városának. A képet, mely Bihari műve s azt a pillanatot ábrázolja, amint Zsigmond király a nagyvárad Székesegyházban. Szent László sírjánál fogadja II. Ulászló lengyel királyt. — a múzeum nagy képtárcsarnokának jobboldali falán helyezték el. Ebben a teremben folyt le az átadás ünnepsége is.

Dr. Némethy Gyula kanonok, a Biharmegyei és Nagyvárad Régorészeti és Történelmi egylet elnöke, majd dr. Soós István polgármester üdvözölte a főherceget és mondott köszönetet ezért az ajándékért, másrészt azért, hogy a múzeumot látogatásával megtisztelte.

József királyi herceg néhány keresetlen szóval válaszolt az üdvözlőtekre s a kép felé fordulva a többi között ezeket mondotta:

— Ez a kép akkor ébresztette fel a legmélysegesebb érzelmeket ben-

— Három hónappal ezelőtt jutottunk erre az elhatározásra. — mondotta. — Ha Diego Suarez kikötője japán kézbe jutott volna, ez veszélyeztetette volna Anglia útját India felé.

Churchill ezután azt az álláspontot fejtette, hogy a szövetségesek állásában kedvező fordulat várható.

Igaz. — mondotta. — hogy a japánok felhasználva a tényt, hogy másfelé voltunk elfoglalva, könnyebben végrehajthatták „rablóhadjárataikat a kelet-indiai szigeteken” s rajtaütést végeztek. Ma azonban egyre erősödő ellenállással állanak szemben. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy még egyszer olyan veszteségeket szenvedjünk el, mint a korall-tengeri csatában. bár el kell ismerni, hogy ennek a csatának részleteit még nem ismerjük.

Churchill ezután azt állította, hogy az Egyesült Államok katonai ereje egymagában nagyobb Japán katonai erejénél és Anglia is hozzá fog járulni ennek a „kapzsi és hevesvágó nemzetnek” megveréséhez. Nem akar jóslani, de az a meggyőződése, hogy az északamerikai haderő szilárdan kezében tartja a japánokat és az északamerikai légierő fölénye óriási. Japán leverése természetesen annál könnyebben bekövetkezik, ha Németország Európában visszacsapásokat szenved. Churchill beszédét azzal az állítással fejezte be, hogy a szövetségesek — bármi következzen is be. — a végső győzelem felé haladnak.

nem, amikor gonosztevő kezek elszakították Nagyváradot a magyar hazától. Akkor minden nap föltekinttem e képre és megfogadtam, hogy ha Isten újra visszavezérli Nagyváradot hozzánk, elhozom ezt a képet ide. Emlékeztesse ez a kép Nagyváradot arra, hogy a szerencsétlen huszonnégy év alatt minden nap gondoltam erre a városra és kértem a Mindenhatót, hogy adja vissza nekünk, magyaroknak. Ha rátekinetek, gondoljanak arra, hogy van egy öreg katona, aki szívből szereti Nagyváradot.

A főherceg szavai után az egybegyűlteknél elénekelték a Himnuszot, majd dr. Némethy Gyula és a hatóságok képviselői társaságában József főherceg megtekintette a múzeumot.

Az ünnepség fél 6 órakor ért véget.

Ongyilkosságot kísérelt meg egy részeg suhanc

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőre virradó éjjel majdnem végzetessé váló szerencsétlenség történt. A téren járókelők kétségbeesett ordítózásra lettek figyelmesek. A rendőr és a kávéházakból hazafelé tartó közönség nagyrésze a Kishidhoz sietett és észrevette, hogy a parti sekély vízben valaki mozog. A vízben eviszkáló ember belekapaszkodott a kárho és a rendőr kihúzta a vízből.

A kihallgatásánál kiderült, hogy a vízből kihuzott egyén Győry János 17 éves suhanc, aki az Aranyhegyi-út 7. szám alatt lakik. Vasárnap délután az egyik külvárosi kocsmában mulatozott barátjaival s miután alaposan bepálinkáztak, hazafelé tartott. Utközben vette észre, hogy 40 pengőt elvesztett. Kétségbeesésében határozta el magát arra, hogy a vízbe ugrik. Kihallgatása után az ügyeletes orvos megvizsgálta s miután semmi komoly bajt nem állapított meg, reggel a fiatal suhancot elengedték.

Szabad ég alatt ünnepelte Biharpüspöki lakossága az Anyák Napját

(Biharpüspöki. — Kiküldött munkatársunk jelentése.) Gyönyörű ünnepséget rendezett a szabad ég alatt a biharpüspöki-i tankerület vasárnap délután. Körben felállított nemzeti zászlók alá a község lakosságának teljesszámú részvételével felvonultak az iskolás gyermekek, hogy megünnepeljék az Anyák-napját és köszöntsék a magyar édesanyját.

Az ünnepség gazdag műsorát a Himnusz eléneklése vezette be, majd a nap jelentőségét méltatta Saszet Győző tanító, azután szavatok, énekek, tornabemutatók, szindarabok előadása következett, melyet az iskolás növendékek adtak elő igen szép sikerrel. A komoly műsorszámokat vidámabb előadások, krumpliszedő verseny, szabadgyakorlatok, ritmikus torna, stb. tarkította és végül a Hírszekegy eléneklése zárta be. Megható volt, hogy az iskolás gyermekek képeslapot irtak édesanyjuknak s az ötletes képen kis kapu nyílása mögött a magyar fohász ékeskedett, hátulján pedig a gyermekek kézírásával megköszönik anyák napján a nemzet hálójával együtt az örökös édesanyjai szeretetet, meleg szavakkal és kézsőkkel fejezve ki gyermeki hálójukat. A szabad ég alatt a szülőkért tartott ima megindítóan szép jelenet volt.

A rendezés és betanítás munkájáért elismerés illeti a biharpüspöki-i tanterület fáradhatatlan tagjait Orth Imre lelkészt, Hercegh Kálmán igazgató-tanítót, Szőke Ilona, Iklódy Ilona tanító-nőket, Saszet Győző és Kiss László tanítókat.

Az ünnepség végén Tarkó Lajos a megyei Iskolánkülvüli Bizottság titkára lendületes, hazafias beszédet mondott az ünneplőknek, melyet a biharpüspökiek hálás tapsal köszöntek meg.

MEGNYILT!

„Mátyás“-kert

Katolikus Körben, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

Izletes ételek és italok, cigányzene. Telefon: 18-50.

Nagyváradon 30 fiatal magyart segített át a Nemzeti Önállósítási Alap pályakezdés nehézségein

Az Alap közel ötéves munkájáról és a nagyváradai önállósítottakról nyilatkozott Fabinyi Tihamér a Magyar Lapok munkatársának

Nagyvárad. Saját tud. Általános fel-tűnést keltett az az előadás, amelyet a magyar pénzügyi politika egyik legkitűnőbb szakértője, Fabinyi Tihamér tartott a Városok Szövetségének péntek esti rend-kívüli közgyűlésén. Fabinyi Tihamér nyugalmazott pénzügyminiszter a háboru pénzügyi kérdéseiről beszélt és előadá-sának nagyrészt az eljövendő új vilá-got kialakító, irányító elveknek, igaz-ságoknak szentelte. Mondanivalóiból vi-lágosan rajzolódott ki a munka érték-alapján nyugvó gazdasági élet szemben a XIX. század tipikusan zsidó szellemű aranybábványos világával. Fabinyi Ti-hamér ennek az új világnak egyik leg-régibb harcosa, aki mult pénzügyimi-nisztersége idején komoly lépéseket tett a keresztény magyar elemek meggyöke-reztetésére a gazdasági életben. Köztu-domásulag ő létesítette ezelőtt öt évvel pénzügyminiszter korában a Nemzeti Önállósítási Alapot, amelynek azt a hí-vatást adta, hogy fiatal magyarokat pénzsegítéssel elindítsa az önálló ke-reskedelmi, ipari, vagy szabadfoglakozá-sú pályán. Mivel a felszabadulás után a visszatért rézekben is megkezdte mun-káját az Önállósítási Alap, úgy gondol-tuk, hogy nem lesz érdektelen olvasóink előtt, ha az Önállósítási Alap kérdéseiről a legilletékesebb helyről kapnak fel-világosításokat.

Szent László városa meghódította a vendégeket

Fabinyi Tihamért szállodai lakásán ke-restült fel, ahol a legszívesebben fogad-tott és a legkézségesebben adott vá-laszt kérdéseinkre.

Első kérdésünk természetesen a Szent László-heti ünnepek mozgalmasságá-ban élő Nagyváradról szólt.

— Nagyvárad, — mondotta Fabinyi Tihamér, — a legélénkebb kereskedelmi, üzleti és kulturális gócpont benyomását kelti. A város teli van friss, lüktető élettel; életkedvét és nagy jövőre való hivatottságát jellemzi az a hátorság és lendület, amellyel a mai háborus időben merték megrendezni a Szent László ün-nepségeket és pedig átütő és örvende-tes sikerrel. Az ünnepek gazdag pro-gramjából kiemelem a Városok Szövet-ségének gyűlését. Ez sok barátot és lel-kes bámolót szerzett Nagyváradnak, hi-szen 70 városnak több mint 140 képví-eelője jött össze s hogy milyen elragad-tatással és az ősi Nagyvárad iránti sze-rettel távoztak, azt ékesen bizonyítják azok a lelkes köszönő nyilatkozatok, amelyek a polgármester péntek esti va-csoráján hangzottak el.

Hogyan és miért született meg az Önállósítási Alap?

Áttértünk azután látogatásunk céljá-ra, a Nemzeti Önállósítási Alapra és megkérdeztük, hogyan született meg ez a fontos nemzetgazdasági szerv?

— A Nemzeti Önállósítási Alapot va-lóban én teremtettem meg — mondotta Fabinyi Tihamér, — öt évvel ezelőtt még pénzügyminiszter koromban és most már három éve elnöke vagyok az Alap ügyeit intéző Nemzeti Önállósítási Ta-nácsnak, amely nem egészen öt év alatt 4500 sze-mélynek közel 19 millió pengő köl-

csönt adott abból a célból, hogy ér-telmiségi, vagy gazdasági pályán önálló egzisztenciát teremtsen.

— A kölcsön feltételei egyébként rendkívüli kedvezőek — folytatta Fabi-nyi Tihamér felvilágosításait. Az első két évben sem tőkét nem kell törlesze-teni, sem kamatot nem kell fizetni, az-után pedig hat év alatt havi egyenlő részletekben és csak csekély 2 százalékos kamattal kell törleszteni a kölcsönt.

Milyen a helyzet a visszatért rézekben?

Hogyan kapcsolódott be az Alap a visszatért keleti és erdélyi rézek meg-segítésébe? — kérdeztük tovább.

— Mióta Kelet-Magyarország és Észak-Erdély visszatért az anyaországhoz, — mondotta az Önállósítási Alap elnöke, — az Önállósítási Alap erre a területre is kiterjesztette működését. A teljesít-mény már eddig is szinte meghaladta képességeinket.

Kisebbség vagy nem kisebbség?

Minden jóérzésű, igaz magyart un-dorral tölt el az a cinikus, de egyéb-ként bárgyú politikai „szmetuttatás amelyet egy sajtóperrel kapcsolatosan egy leszerelt nagyság követett el az elmúlt héten.

A koreszméről volt szó.

Arról, hogy milyen irányok, „szme-táramlatok alakítják jelenleg a törté-nést és hogy a magyarság milyen ál-láspontot foglal el ezekkel szemben. Kihangsúlyozottan a koreszméről, amely elnevezéssel leggyakrabban a jobboldali nemzeti keresztény és szociális gondolatot szokták sokan becs-mérlőleg és titymálva, holni kultur-tólény nevében illetni.

Nos, hát ez a politikus, aki a nem-zet nagy szerencsésjére már régecskén leszerelt, de nagy szerencsétlenség-re még nem hallgatott el véglegesen és nem szűnt meg saját külön szemé-lyes politikájának játszmáit nemzeti ügynek deklarálni, egetverő nagy böl-cességével azt mondotta, hogy van orosz irány, van angol irány, van amerikai irány, van azután nemzeti-szocialista és fasizta irány, s ezek közül a három előbbi van többségben, a két utóbbi kisebbségben, tehát nem mondhatók koreszmének s ő, a nagy bölcs, nem szűnt meg „a nemzetet ezektől visszatartani”, mert hát ha a másik a koreszme és... a következe-tést már nem merte nyíltan kimonda-ni. Azt csak bizalmas körökben, zsi-dók, tókések, száz százalékosan meg-bizható őcsáklások között suttojta, vagy rebegette.

Azt szokták mondani, hogy nem jó nagyurak dolgába avatkozni. Ezt az elvet tartjuk, amíg ők sem avatkoznak a sok kismember dolgába. Am a fenti nagy „haza bölcs”, aki sajnos „nem” meg visszatartani a nem-zetet” a koreszmétől, nyilvánvalóan beleavatkozott számtalan kismember ügyébe. Ma pedig olyan idők vannak, hogy senki sem igényelhet magának

— Ami az eredményt illeti, azt mond-hatom, hogy ellenőrző szakértőink viz-szatérően rendszeresen megtartott viz-s-gálatai szerint az önállósítottak messze túlnyomó része tényleg boldogul, amit örömmel állapítottam meg most is Nagy-váradon személyesen is.

Itt Váradon ugyanis kereken 30 ön-állósítottunk van, akik közül 4 or-vos, 2 ügyvéd, 2 textilés, 1 foto-cikkereskedő, 1 bőröndös, 1 órás, 2 fa- és szénkereskedő, egy fogá-szati cikkekekkel kereskedik, 1 dro-guista, 2 sütő, illetve cukrász, 1 nyersbőrkereskedő, 1 villanyszerelő, 1 papírúru kereskedő és egy sport-cikkekekkel kereskedik.

— A nagyváradai önállósítottak nagy-részt most személyesen is meglátogat-tam, üzleti könyveiket átvizsgáltam és örömmel állapítottam meg, hogy nagy-részüik szépen prosperál. Üzleteik rész-ben nagyon csinosan vannak berendezve és többnyire a Fő-utcaán kaptak helyet. Jól esik örvendezni, bizakodó arcukat

látni, boldogságtól és tetterőtől sugárzó szemükbe nézni. Ezek a magyarok akarnak és tudnak dolgozni. Ezek az önálló magyar egzisztenciák a szebb jö-vő zálogai.

— Ami a további megsegítéseket ille-ti, — folytatta tovább Fabinyi Tihamér, — remélem, hogy a nagyváradai önállósítottak száma még emelkedni fog, ami különösen akkor lesz lehetséges, ha a háborúval kapcsolatos anyagellátási ne-hézségek a háború győzelmes befejezé-sével megszűnnek.

A hitelélet helyzete Nagyváradon

Kérdést intéztünk még Fabinyi Ti-hamérhez, a magyar hitelélet egyik leg-szakavatottabb ismerőjéhez a nagyvára-di hiteléletre vonatkozóan.

— Az élénk ipari és kereskedelmi életnek megfelelően Nagyváradnak jól kiépített és teljesítőképes bankszerve-zete van, amely a visszacsatolás óta szé-pen és kielégítően fejlődött úgy a be-tétállomány, mint a kölcsönkihelyezé-terén. Ez a bankszervezet biztos pillére Nagyvárad gazdasági életének és fellen-dülésének. Ezt a fellendülést a nagy történelmi multu Nagyvárad meg is ér-demli. — fejezte be nyilatkozatát Fabi-nyi Tihamér. Egyébként nagyon szíve-sen adtam nyilatkozatot Szent László városában. Szent László ünnepi hetében a Szent László nyomda lapjának, — mondotta a búcsúzásnál.

tiszteletet és sérthetlenséget, ha nyilvánvalóan rosszat akar. Arról meg valószínűleg leszokott már, hogy nemzeti vezetőknek tartsa magát.

Nem a magunk szerény, de ösztö-nösen annál biztosabb ösztönét, meg-érzését állítjuk szembe a fenti politi-kai szörnyszülöttel, hanem utasítjuk a nagy bölcslet olyanok nyilatkozatai-hoz, akik mind vannak olyan magya-rok, mint ő s akik egyértelműen je-lentették ki, hogy mostani állásfoga-lásunkban és háborunkban a lét, vagy nemlét kérdése előtt állunk. Mi nem hatalmi pozícióért, nem aranyért, nem társadalmi, vagy gazdasági rendszerek győzelemrejutatásáért harcolunk, ha-nem pusztán életünkért, nemzeti létün-kért. Mi nem fontolgathatunk és nem

válogathatunk orosz, angol és ameri-kai irányok között! Aki Szent István Magyarországn ezt a kérdést felveti és felvetette, az régen elvesztette élő, szerves kapcsolatát a nemzettel, a ha-zával, az előtt csak bizonyos pénzura-lomra épített kasztyók érdeke áll. Mi nem nemzetiszocializmusért, vagy ta-sizmusért harcolunk, hanem a ma-gyar igazságért együtt a német, olasz és japán szövetségeseikkel. S hogy ki-sebbségben vagyunk? Ennek örvende-tes ellenkezőjét már is keresvesen ta-pasztalhatja, a jövőben pedig még ke-servesebben fogja tapasztalni az a két balkezes politikus, akinek éppen po-litikai multja miatt jobb lenne elhall-gatni és a bal tenéken véglegesen el-tűnni.

A magyar ipar mai és jövőbeli szerepéről beszélt Varga miniszter

Budapestről jelentik: (MOT) A Gyosz vasárnap tartotta rendes évi közgyűlé-sét, amelyen megjelent V a r g a József kereskedelmi és iparügyi miniszter. Varga miniszter hosszabb beszédben vázolta a magyar ipar fejlesztésének történetét.

Az ipar fejlesztését — mondotta — nemzetvédelmi és szociális feladatnak is tekintem. Ezért a kormány és a tár-sadalom egyre nagyobb mértékben gondoskodik arról, hogy az iparban ne csak minél nagyobb tömeg legyen foglalkoztatva, hanem hogy minél jobb sorban élő tömeg. Ez a két gon-dolat volt a vezető gondolat a mult-

ban. Ne latolgassuk a távolabbi jövő eshetőségeit, mert éppen annak érde-kében vannak megoldandó feladtaink. Megélhetést kell adni minél több mun-káskésznek. A magyar ipar nem marad-hat a mai háborus helyzetben. A meg-nagyobbodott országban az ipar fej-lesztésére újabb lehetőségek nyílnak, nem szólva a külföldi piacokról, ame-lyeket nem szabad elhanyagolni. Euró-pának a háború után kialakuló új rendjében kétségkívül nagy szerep vár reánk és az ipar csak győzze teljesí-teni mindazt, amit belföldön és — re-mélem — külföldön reá óhajtának bizni.

Kereszténynő, kész divatruhákat és kosztümöket
Földessy Sándorné
nőidivat üzletéből vásárol
Megrendeléseket elvállalok
hozott anyagokból.

Beiktatták a „Federatio Americana” bihari csoportját

József főherceg is megjelent az ünnepségen

Nagyvárad. Saját tud. Ünnepélyes külsőségek között, az egyházi, polgári és katonai hatóságok képviselőinek jelenlétében, nagyszámú közönség előtt ment végbe vasárnap délelőtt fél 1 órakor a Vármegyeháza dísztermében, a „Federatio Americana” bihari korporációjának beiktatása. Az emelvényen József királyi herceg, az Americana főprotektora, Kemenes Illés tankerületi főigazgató, az Americana kommandátora, Hasznos Imre, kereskedelmi iskolai igazgató, a korporáció priorja, dr. Gyöngyössi Istvánné priorissa, Kuzmich Gábor postavezérigazgató és dr. Szentgyörgyi Elemér kormányfőtanácsos, a korporáció ügyésze foglaltak helyet.

Az ünnepélyes aktust Kemenes Illés nyitotta meg rövid beszéddel, majd az egybegyűlteket felállva elénekelték a „Boldogasszony anyánk” kezdetű egyházi éneket. Utána József királyi herceg mondott ünnepi beszédet, utalva arra, hogy az Americana célja olyan ifjak nevelése, akik a keresztény eszmékben látják hazánk felvirágozását.

József főherceg szavai után Kemenes Illés köszöntötte a jelenlevő városi és megyei főispánt, polgármestert, a káptalan és a magyar királyi honvédség képviselőit, valamint mindazokat, akik eljöttek erre az ünnepségre, majd beiktatta Hasznos Imrét priori, dr. Hanzély Lajost pedig a bihari korporáció lekészének tisztjébe. Ezután Hasznos Imre, mint a bihari korporáció priorja, felolvasta azok neveit, akiket a bihari korporáció dominuszaiá avatnak. A dominuszokká avatandók az emelvény elé mentek, a korporáció lekésze felolvasta az eskü szövegét, amit ők magukéva tettek, majd Hasznos Imre, mint prior kinyilvánította, hogy az esküt tett urakat az Americana rend kebelébe fogadja. Dr. Hanzély Lajos az új dominuszoknak átnyújtotta a korporáció jelvényeit, majd az asszonyok és leányok felavatása következett hasonló szertartások között. A kommandátor ezután dr. Patzók Elemért avatta fel a korporáció subpriorjává, majd dr. Szentgyörgyi Elemér, a korporáció ügyésze mondott beszédet. Elmondotta, hogy Nagyvárad ünnepi hete véget ért. Ezen a héten sok politikai, katonai és egyházi méltóság megfordult itt és volt királyi találkozó is: az első Szent Király Jobbja eljött Szent László sírházához. Az Americana pedig elhozta ide Szent Imre herceget, a magyar ifjúság eszményképét. A kommandátor ezután néhány bensőséges szóval megemlékezett a Kárpátokon túl harcoló honvédeinkről, majd a jelenlevők egy perces néma felállással hódoltak a hősi halottak emlékének. Az ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget.

Zakar András

Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták

Ara füzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

Ünnepélyes körmenet zárta be Szent László hetét

Fiedler István püspök mondotta az ünnepi szentmisét

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt zajlott le a Székesegyházban és az előtte levő téren a Szent László ünnepségeket bezáró ünnepi istentisztelet és ünnepélyes körmenet.

Bár vasárnap még a kora reggeli órákban még esett az eső és az égen sehol sem látszott nyoma annak, hogy kiderül, mégis nagy ünneplő közönség gyűlt össze a Székesegyházban és az előtte levő térségen, hogy résztvegyen az ünnepségeket bezáró ünnepi istentiszteleten és körmenetben.

Az ünnepi istentiszteleten a Székesegyházban egyébként megjelent a városunkban tartózkodó József főherceg és Augustza főhercegnő is. A katonai és polgári hatóságok teljes számban képviseltették magukat.

Az ünnepi szentmisét Fiedler István püspök mondotta fényes papi segédlettel. Ugyancsak ő tartotta a körmenetet is. A székesegyházi zene- és énekkar ezuttal ünnepi számokkal kísértc a szentmisét. Szent László király hermája, az ereklyét tartó művészi kivitelű mellszobor a szentélyben nyert elhelyezést a szentmise alatt.

Az ünnepi szentmise közben az evangélium után dr. Némethy Gyula kanonok mondott szentbeszédet Szent László királyról. Beszédében rámutatott arra, hogy Szent László királyban a magyar nemzet örök példaképet nyert. Szent László fonséges egyéniségében a mélyeséges Isten-szeretet és a törhetetlen áldozatos hazaszeretet egyesült a legszebb harmóniában. Hangoztatta azután, hogy különösen a mai nehéz időkben nagy szükségünk van erre a példaképre, amely nemcsak példát mutat, hanem erőforrást is jelent, amelyből az egyetemes magyarságnak meríteni kell.

Elindul a körmenet

Szentmise közben a Székesegyház előtti téren már gyülekeztek a diákok, az iskolák növendékei. Ott sorakoztak fel a kivonult katonai diszalakulatok, a zenekar és a testületek.

A szentmise után az énekkar ősi egyházi énekeket adott elő Szent László királyról. Közben a körmenet lassan elindult a Székesegyházból Szent László ereklyés hermájával, amelyet négy diakonus hordozott díszes álványán. A herma után sorakozott fel a papság; majd a katonai és polgári hatóságok. A diákok és a katonazenekar felváltva ősi egyházi énekeket adtak elő. A nap is kisütött közben és aranyos fényvel vonta be az egész körmenetet, amely a maga bensőségével méltó befejezése volt a Szent László ünnepségeinek.

A körmeneten egyébként résztvett József főherceg és Augustza főhercegnő is.

Ünnepi seregszemlén mutatkozott be Nagyvárad tizenegy dalárdája

Mit jelentett a magyar dal a kisebbségi sorsban

Nagyvárad. Saját tud. Pont 9 órakor kezdődött a Református Kulturpala dísztermében a Szent László hét keretében megtartott és az Iskolákivüli Népművelés által rendezett Magyar dalos-est, amelyen tizenegy helybeli dalárda szerepelt — szépszámu közönség jelenlétében.

Ott láttuk városunk tanító társadalmát — élükön Martsa Dénes tankerületi főigazgatóval, feleségével, Szabó János képviselőt és sokan másokat.

A Himnusz eléneklése után Kortsáros László ünnepi megnyitója következett. Szent László királyról egy szép régi latin vers magyar fordításával emlékezett meg, majd méltatta a dal, a magyar dal jelentőségét nemzeti életünkben, különösen a huszonkét éves idegen megszállás ideje alatt, mikor csak a dal magasba szárnyaló hangjai mellett tudtunk kifejezést adni mélyeséges bánatunknak, soha nem csüggedő reménységünknek és élniakarásunknak.

Ezek után köszönettel és hálával emlékezett meg a sok szenvedést átélő akkori kisebbségi karnagy és tanító karról, amely áldozatos munkával fáradozott a magyar dal és ezáltal a nemzet ébrentartásáért.

Megható epizódok említett Domokos Andorról, aki iskolai vizsga után lakásán zongora kísérettel tanította távozni készülő tanítványait a

legszebb magyar imádságra, a „Himnusz”-ra.

Köszönetet mondott még Andrássy Ede és Soós András karnagyoknak, kik fizetésükről lemondva segítették a magyar dal fentmaradását a huszonkét éves megszállás alatt. Csak így tarthatták fent magukat az erdélyi magyar dalárdák.

Köszönetet mondott még a Népművelési Bizottság elnökének, kiknek a mai ünnepi estnek a megrendezését köszönhetik.

Ezután kezdetét vette a dalos-est műsora, amely a magyar dal, a magyar dalosok, a helybeli karnagyok ünnepi parádéja volt. Ebből a nemes versengésből, amely a magyar népi gondolatnak, népi erőnek a diadala, szinte nem is lehet kiemelni egyes részeket. Egyformán meg kell hajtani az elismerés zászlaját a Váradvelencei P. Kat. Énekkara, az Építő Munkások Dalkara, a Máv. Turul Férfikara, a Református Kör. Dalkara, a Nagyvárad-i Gutenberg Dalkör, a Nagyvárad-i Magyar Dalkör, a R. Kat. Legényegylet vegyeskara, a Sztáray Mihály Ref. Énekkar, a Kálvin Énekkar, a Nagyvárad-i Tanítók Isten Orgonája énekkar és a műsoron kívül beugrott Postaaltisztek Énekkara előtt. Ez az új egyesület most mutatkozott be először és feltűnő nagy sikert aratott.

Dicséret és elismerés illeti az összes karnagyokat, akik önfeláldozó mun-

kával segítik elő a magyar öntudat ébredését a dalkultura emelésén keresztül.

Meg kell még emlékeznünk Zsádányi Nagy Árpád — Vidor József; Fohász Szent László királyhoz c. szerzeményéről, amelyet az egyesített férfikarok énekeltek.

Az est egyébként egyike volt az ünnepi hét legsikerültebb rendezéseinek. (T. M.)

Tiszántuliak győztek a Szent László heti teniszversenyen

Erdély második, Felvidék a harmadik helyezett

A nagyvárad-i Szent László-hét sporteseményeinek rendező bizottsága, az ország első vidéki tenisz versenyét tűzte műsorába, amely a Nagyvárad-i S. E. és Nagyvárad-i A. C. rendezésében folyó h5 8. 9. 10-én zajlott le a Múzeum kerti tenisz telepen. Dacára a labda ellátási nehézségeknél és az alig pár napja megkezdődött tenisz idénynek, a verseny szép és izgalmas küzdelmeket hozott. A Felvidék, Tiszántúl és Erdély tenisz kerületei között kiirt válogatott vegyes csapatverseny végeredményben a kitűnő tiszántuliak győzelmével végződött, akik mögött nagy küzdelemmel az erdélyiek a második, míg a felvidékiek a harmadik helyre szorultak.

Részletes eredmények a következők:

Tiszántúl—Felvidék 6:1

Várad-i—Brenner Zoltán (T) Szovjác Hugó (F) 6:2, 6:3.
Bakos István (F) Csongár Árpád (T) 6:3, 6:1.
Darkó Irén (T) Szemerey Judit (F) 6:1, 6:1.
Boros Ágnes (T) dr. Mészárosné (F) 6:2, 6:0.
Várad-i Brenner-Losonczy (T)—Szovjác-Bakos (F) 6:4, 7:5.
Darkó-Boros (T)—dr. Mészárosné-Szemerey (F) 6:2, 8:10, 8:6.
Várad-i Brenner-Darkó (T)—Bakos-dr. Mészárosné (F) 6:2, 6:2.

Erdély—Felvidék 6:1

Pusztay (E)—Szovjác (F) 6:1, 6:4.
Kovács (E)—Bakos (F) 6:1, 6:4 (!!!)
Liszka (E)—Szemerey (F) 4:6, 6:2, 6:1
Dr. Mészárosné (F)—Baátné (E) 6:1, 6:4.
Pusztay-Dóczy (E)—Szovjác-Bakos F 6:1, 7:9, 6:3.
Liszka-Baátné (E)—Dr. Mészárosné—Szemerey (F) w. o.
Pusztay—Liszka (E)—Szovjác-Dr. Mészárosné (F) 6:1, 6:2.

Tiszántúl—Erdély 4:3

Pusztay (E)—Várad-i Brenner Zoltán (T) w. o. (elutazás miatt feladta).
Kovács (E)—Losonczy (T) 6:1, 6:1.
Darkó (T)—Liszka (E) 7:5, 3:6, 6:0.
Baátné (E)—Boros (T) 6:3, 8:6.
Várad-i Brenner—Losonczy (T)—Pusztay-Dóczy (E) 6:4, 2:6, 6:3.
Darkó-Boros (T)—Liszka-Baátné (E) 4:6, 6:2, 6:1.
Várad-i Brenner-Darkó (T)—Pusztay-Liszka (E) 3:6, 8:6, 6:3.

A versenyen résztvevő csapatok tagjai a Szent László-hét emlékérméit kapták, melyeket a rendező bizottság elnöke Ajtay Gy. Gyula meleg szavak kíséretében nyújtott át a versenyzőknek.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapok-at

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 fél évre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adnak vissza.

József főherceg és Augustia főhercegnő elutazott Nagyváradról

Nagyvárad. Saját tud. József főherceg és Augustia főhercegnő, miután résztvettek a Szent László ünnepének ünnepélyes zárókörmenetén, vasárnap délután kisebb társaság kíséretében ellátogattak a Püspök-fürdőbe, majd visszatértek és este a menetrendszerű gyorsvonathoz csatlakoztak különkocsiban visszatértek a fővárosba.

Vásárlási könyvre kpanak árut az órák. Az óraforgalom szabályozása ügyében rendelkezést adtak ki, amely már életbe is lépett. Ezentul minden óranagykereskedő csak azt az óragyártmányt importálhatja, amelynek képviselőjével rendelkezik, feltéve, hogy ezt a képviselőt a minisztérium jóváhagyta. Az engedélyezett kontingens 20 százaléka arányában szabad csak behozni aranyórát, egynegyed rész arányban pedig olyan árut kell behozni, amely krómokban legalább 25 svájci frank értékű. A kijelölt óranagykereskedők a svájci import évi 140 ezer svájci franknál több nem lehet. A legrövidebb időn belül összeállítják a keresztény órakereskedők kataszterét és ennek megtörténtével a nagykereskedők az importárut 80 százalékát kizárólag a listában szereplő keresztény órakereskedőknek adhatják el. A kereskedők egymásközötti vásárlási könyv alapján bonyolíthatják le vásárlásaikat, illetve eladásait. (M. T.)

MEGRENDSZABÁLYOZZÁK AMERIKÁBAN A NŐI FEHÉRMEMÜKÉSZITÉST. Genfből jelentik (MTI.) A NTI jelenti: Az amerikai haditermelési hivatal elrendelte, hogy a női fehérneműket ezentul egyszerűbben kell előállítani és ezzel is kimélni kell a készleteket. Ezentul a női hálóingek ujjait rövidebbre kell szabni és a hosszúságban is rövidegre kell törekedni.

Weissmann pesszimista a zsidók jövőjét illetően. Stockholmból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat közlése szerint Weissmann cionista vezér egy new-yorki cionista gyűlésen kijelentette, hogy a zsidók a háború után valószínűleg nem lesznek abban a helyzetben, hogy újból elfoglalják a gazdasági életben régi helyeiket. Ezért azt kívánja, hogy legalább hárommillió zsidót vigyenek ki Palesztinába.

FRANCIA TENGERSZEKET TARTÓZTATTAK LE GIBRALTARBAN. Madridból jelentik (MTI.) A NTI jelenti: Gibraltárban letartóztatták egy gőzös 26 francia tengerészét, mert tiltakoztak Madagaszkárnak angol részről történő megtámadása ellen.

K. VASSY S.
 Nagyvárad, Hlatky Endre-u. 19. sz.
óra és ékszer javító műhely
 Svájci órák nagy választékban.

BÉRARC EGY MEXIKÓI CUKORGYÁRBAN. Madridból jelentik (MTI.) A NTI jelenti: Mexikóból jelentik, hogy Vera Cruz közelében egy cukorgyár munkásai és a rendőrség közt harcra került sor, amely több órán át tartott. 5 ember meghalt.

Politikai zavargások Kubában. Madridból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Kubából érkező jelentés szerint Santo Spirito városában összeütközés volt a kommunisták és a volt elnök hívei között. Az összeütközés során 3 ember meghalt, 10 súlyosan megebesült. A rendőrség 300-nál több embert tartóztatott le. Az utcákon katonai őrzések cirkálnak, hogy megakadályozzák az újabb összeütközéseket.

MAGYARRUHABEMUTATÓ NAGY-SZALONTÁN. Saj. tud. Szombaton este az Országos Női Tábor a közeli Nagyszalontán nagyszabású magyar-ruha bemutatót tartott. Mintegy 150 magyar-ruha érkezett a fővárosból a hajduvárosba, melyet hölgytársadalma ottani tagjai mutattak be a publikumnak. A központ kiküldötte magyarázta a ruhák magyaros motívumainak táji jellemzőit és kifejező erejét. Az est célja a magyar-ruha népszerűsítése volt. A jól sikerült bemutató műsor tartotta. Ennek során az ottani ref. elemi iskola növendékei magyar mesejátékokat adtak elő és nagy sikere volt *Ostias* Mancsi váradi urilány magyar táncainak is, akit a rendezőség hívott meg a bemutatóra vendégszerpelnin.

Zsidókat fosztottak meg az állampolgárságtól. A Hivatalos Lap legutóbbi száma 148 tulnyomó részben zsidó egyén állampolgárságtól való megfosztását tartalmazza.

Uj kerékpárok JAKAB műszerésznél
 részletre is. Javítások olcsón Kossuth-u. 5 Tel. 23-30.

Hálásan fogadja a falusi lakosság az Iskolánkülső Nép művelődési Bizottság munkáját

Táncbemutató ünnepélyel fejezték be Kisszántón a téli népművelődési tanfolyamot

Saját tud. Hogy milyen áldásos munkát fejt ki a kultuszminisztérium által megszervezett Iskolánkülső Nép művelődési Bizottság Biharmegyében, ennek beszédes bizonyítékai azok a számok, amelyek szerint egy év alatt a nagyváradai titkárság által megrendezett előadások száma a huszadik ezerhez közeledik.

Az előadásokon tanítók, lelkesek, jegyzők, orvosok tartottak ismeretterjesztő előadásokat és az első népművelési év teljes sikerrel zárult. A tanfolyamokon háziipari, gazdasági, kertészeti, egészségügyi és különböző népművelési kérdéseket ismertettek az előadók s ezeknek az oktatásoknak példátlanul kiváló hatása volt a megszállott területek magára hagyott magyar lakosai körében.

Az áldásos munka odáig terjed, hogy a megyei titkárság táncanfolyamokat is rendez a községekben s a szép magyar táncok a nép köréből teljesen kiszorították a divatos idegen táncokat. A megszállás éve alatt béklyóba szorított magyar nemzeti élet felszabadultán újraéled s ennek ápolására hivatott a Nép művelődési Bizottság, melynek értékes és maradandó

munkáját hálásan fogadja a falusi lakosság. Különösen a kulturától elmaradt kisközségek magyarjai nélkülöztek ezt a megmozdulást, míg most a művelési tanfolyamokon kívül könyvtárak teszik lehetővé a tanulmányozó, fogékony magyaroknak azt, hogy kiemelkedjenek eddigi elhagyatottságukból.

Május 10-én este táncvizsga ünnepély keretében zárták le Kisszántó községben a népművelési tanfolyamok idei sorozatát, amelyet a napokban Bihar és Bors községben előzőleg már megtartottak. Az ünnepélyen megjelent Parkó Lajos, a biharmegyei Nép művelési Bizottság titkára is, hogy személyesen győződjön meg az elvégzett munka eredményéről. A kisszántói kitünően sikerült vizsga azt bizonyította, hogy a lakosság nagy hajlamot tanúsít a művelődés iránt. Ebben nem kis érdeme van Farkas Sándor és Farkas Nagy Margit községi tanítóknak, akik magyaros lelkesedéssel és hozzáértéssel nevelik a serdülő lakosságot. A magyar táncokat Brunner Ferenc tánc tanító 40 órán át tanította s a záróvizsga bizonyítása szerint eredményesen.

Korona Filmszínházban

A méltóságos kisasszony

magyar vígjáték. Szelezcky Zita, Csontos, Mály, Bilicsi T.,

NYILTTÉR

Ezuton hozzuk mindenkinek a tudomására, hogy Luca Konstantin csendőralezredes és neje sz. Siclován Sarolta Draga volt nagyváradai lakosok ellen kártérítési pert tettünk folyamatba és nevezettek nagyváradai Hegyesi Miklós (v. Dumitru Comsa) utca 22. szám alatti házuk követelésünk fedezetére szolgál. Aki tehát mégis megvennie a fenti ingatlant, az rosezhiszemüleg számít és a ház ellenértékéig felelős megítélendő követelésünk kifizetéséért.

Kosztá Ilona
 Kosztá Erzsébet

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— MURÁTI LILI kedden este a színházban.

— Vikl. Bónyi Adorján cigányzenés, mulatós vígjátéka hétfőn este fél 9 órakor a Nép művelődési Bizottság rendezésében kerül színre, Jurik Julcsival a címszerepben.

— Boldoggá teszlek című Vaszary zenés-vígjáték újdonságban vendégszerpepel Muráti Lili, a magyar filmek ünnepelt művésznője kedden este fél 9 órakor. 200-szor játszotta Muráti Lili ezt a ragyogó szerepét Budapesten a télen. Mérsékeltlen emelt helyárák. Legdrágább hely: 4.50 P.

— Urilány. Zilahy nagyszerű vígjátéka olcsó helyárral megy szerdán este Kemény Gizella akadémiai növendék felléptével, aki szerződötési célból lép fel Váradon. Partnerei: Jurik Julcsi, Delly, Sármasz, Barsy, Márky.

— Csütörtökön két előadást tart az ezínház. Délután közkívánatra 63-szor: Bukaresti kaland. Olcsó helyárák. Este a szezon nagy operett-újdonsága, a Boronkay lányok kerül színre szintén olcsó helyárral.

— Péntek, szombat, vasárnap délután és este Farkas Imre gyönyörű nagyoperettje, a Királyné rózsája kerül színre. Jurik Julcsi, Moóry Lucy, Radnóthy Éva, Kozma Andor, Soly-mossy Imre, Tanay, Barsy játsszák. Gyönyörű muzsika, romantikus nagyoperett, Erzsébet királyné legendás korából.

— Charlie néneje, bohózat, szombat délután olcsó helyárral, Kozma Andorral a főszerepben.

HETI MŰSORA:

Hétfőn este: Vikl. Nép művelődési előadás.

Kedden este: Boldoggá teszlek. (Muráti Lili).

Szerdán este: Urilány (Kemény Gizella).

Csütörtökön délután: Bukaresti kaland, olcsó helyárákkal.

Csütörtökön este: Boronkay lányok, olcsó helyárákkal.

Pénteken este: Királyné rózsája.

Szombaton délután: Charley néneje, filléres helyárák.

Szombaton este: Királyné rózsája.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük a „MAGYAR LAPOK”-at.

SPORT

Nagysikerű sportbemutatóval bucsuztunk a Szent László héttől

(Nagyvárad.) A Szent László hét sportünnepségeinek végére a Szigligeti Színházban rendezett tegnapi sportbemutató tett pontot. Külső kereteiben is méltó volt ez az impozáns megmozdulás az egy héten keresztül szakadatlanul folyó versengések szép sportot hozó befejezéséhez.

A sportbemutatót dr. Soós István polgármester nyitotta meg. Beszédében többek között a következőket mondta:

— Ma estével megszűnnek a Szent László ünnepségek és ezt a műsorban gazdag hetet méltóképpen sportünnepéppel fejezzük be. Eljöttek sportolónk, hogy bemutassák képességeiket és tanúságot tegyenek szemünk előtt arról, hogy megérdemlik világ-hírnevüket.

— A magyar sport felmérhetetlen szolgálatokat tett a nemzetnek akkor is, amikor ellenséggel voltunk körülveve. A sporton keresztül ismertek meg bennünket, sportoló ifjúságunk világraszóló eredményein keresztül kezdtek megbecsülni bennünket. De a megszállott részek magyar kisebbségei is sokat köszönhetnek az itteni sportolónk kimagasló elsőbbségeinek. Bodola, Barátki nevei ellenségeink előtt is fogalom volt.

— A város átérzi a sport jelentőségét és kész bármilyen áldozatot meghozni azért. Így, a béke helyreállításával terveztük egy új, hatalmas stadion építését és levette sporttelepet is létesítünk.

— Most, amikor szeretettel köszöntöm a megjelent sportolókat — fejezte be beszédét a polgármester — megköszönöm nekik, hogy eljöttek és kiváló képességeikkel izelítőt adnak nekünk a világhírű magyar sportból. — A sportünnepélyt ezennel megnyitom.

Ezután Ajtay Gyula ismertette a sport jelentőségét és talpraesett magyarázattal konferálta be az egyes számokat.

Magyar „Májusfa táncot” mutattak be az állami tanítónőképző intézet növendékei, majd a debreceni kerületi válogatott hölgytornászok felemás korlátgyakorlatára került sor. Korlátakadémiát mutatott be: Tóth Lajos olimpikon, többszörös magyar bajnok, Magyarországi Győző olimpikon, többszörös magyar bajnok, Hajdu Gyula magyar válogatott, Balla Tibor magyar válogatott, orsz. ifj. bajnok, Vermes László, Lencs László, Horváth Gyula Debreceni kerületi válogatott tornászok és Barcza István, Fáy János, a Szent László gimnázium növendékei.

A vívóakadémiát Szántay János és Barrabás Ferenc, az NSE versenyzői mutatták be. Az est egyik fénypontja volt az Orsolya leánygimnázium növendékeinek buzogány és a református leánygimnázium világitó buzogány gyakorlata. Dr. Illés Gyula főiskolai bajnok, Varga Csaba N. MÁV és Monostori Törekvés ökölvívó bemutatója után az Orsolya és református leánygimnázium és református leánygimnázium, valamint a debreceni válogatott női tornászok női mészahagyakorlata következett, majd a férfiak mészahagyakorlata.

Szünet után Tözsér, a N. Törekvés neves birkozója, magyar bajnok két klubtársával mutatta be a görög-római birkózás minden szépségét. Sok látóvalót nyújtott a vendég-

NAC—Kispest 4:2 (1:0)

(Nagyvárad.) Több, mint ötezer ember szorong már a pályán, amikor a következő összeállításban futnak ki a csapatok. Ujvári sápjelére:

NAC: Solyósi — Molnár, Domján — Perényi, Juhász, Deményi — Haláti, Szöllősi, Sárvári, Bodola Tóth III

Kispest: Vécsei — Kajdácsi, Gazdag — Hidassi, Villányi, Vigh — Egresi, Nemes, Mészáros, Takács, Beke.

A Kispest kezd gyenge szélről tárogatva, azonban Molnár, aki hosszú hónapok után újra helyet foglal a NAC védelmében remekül visszaver mindent. Nagy tapost kap. Több nagy helyzete van a NAC-nak, de a csatárok lövését nem kíséri szerencse.

Meleg a helyzet a Kispest kapuja előtt a 15. percben is. Perényi keresztlabdáját Vécsei nagy tigrisugrással akarja fogni, a labda azonban kiesik kezéből. Kajdácsi és Sárvári harcol érte, oda pattan Tóth III-hoz, akinek a lábáról azonban megkaparintja a kapus a labdát.

Majdnem szóról-szóra ez kopirozódik le a 21. percben a NAC kapuja előtt. Itt azonban Molnár a mentő angyal. A 33. perc hozza meg a zöld-fehérek vezetését.

Perényi partot dob, Haláti befejezi Sárvári elő, ő viszont ugyan-csak fejjel továbbit Bodolához. Dudus a 6-os sarkáról még vagy két lépést tesz és a meglepett Vécsei mellett a bal alsó sarokba lövi a vezető gólt.

Balszárnyunk nagyszerűen támad. Szöllősi jól megtalálja helyét a csatársorban, újabb gól azonban nem születik. A féldél szöglet aránya 4:3 a Kispest javára.

Fordulás után rögtön egyenlít a

tornászok elsővonalbeli nyújtó bemutatója, amit szünni nem akaró tapssal jutalmazott a közönség. Pallós Andrásné női törvívása következett ezután Csák Ilonával és Szántay Babával.

Osztatlan sikere volt a református leánygimnázium tanulóinak szinte komoly orkesztikába csapó ritmikus táncbemutatójának.

Az ünnepélyes díjkiosztás után a Himnusz hangjai zárták le a nívós és szép sportbemutatót.

vendégesapat. A 3. perben Perényi kézzel akaszt egy labdát. Beke iveli a szabadrugást, kavarodás támad és Nemes befejezi ezt. 1:1. A 15. percben Tóth III. befelé szalad, kivág Halátinak 5 bevág Bodolához, Vécsei is kiszalad. Bodola áttemeli rajta a labdát, ami a vonalon túl esik le. Kajdácsi kivágja ugyan, a bíró azonban gólt ítél. A Kispest reklamálni kezd a játékvezető megkérdézi határbíráit, majd visszavonhatatlanul a középre mutat. 2:1. 28. percben Bodola—Sárvári összjáték után az utóbbi középen ugratja ki Tóth III-t. Kajdácsi zavarja. Vécsei kifut. Matyi mellette a 16-osról szép gólt lö. 3:1. A 31. percben Bodola Sárvárihoz ad, az vissza s a jobbösszekötő a vetődő Vécsei keze alatt a hálóba bombáz. A 35. percben Deményi csak ellökve tudja szerelni Egressit, aninek 11-es lesz a vége s ebből Mészáros megszerzi csapata második gólját, illetve beállítja a végeredményt.

BIRÁLAT.

A minden csapatrészből jobb váradiai megérdemelten győztek. Bodola és Tóth III. valamint Juhász elsőrangú nyújtottak, de dicséret illeti Molnárt, Solyósi, Perényit, Szöllősi és Sárvárit. A Kispestből Vécsei jó védeke sok tapost kapott. Jó volt Kajdácsi, Hidassi és Egressi.

NYILATKOZATOK.

Krüger sportigazgató: Lelkesebben játszottak a mieink s megérdemelten győztek. Nem vagyok azért megelégedve az eredménnyel, ebben a csapatban többi gól is volt a játék után, mint csak négy.

Szokodi Imre: (Kispest) A NAC megérdemelten győzött.

Férfi ruhákat használ-
takat, legjobb áron
vehet, eladhat

MOLNÁR

használtruha üzletében
Bémer-tér 1 (udvarban).
Hívásra házhoz is

Törekvés—MSE 2:1 (0:0)

Mintegy 4000. főnyi közönség van már együtt a pályán, amikor kifutnak a csapatok. Énkes játékvezető sápjelére indul a játék. Kezdetben a vendégek rohamoznak azonban a pirosfeketék védelme élükön Szegedivel, mindent tisztáz. Sok értékesíthető helyzet marad ki, azonban a szurkolók bosszankodását felejteti a szép mezőnyjáték. Fordulás után egyre jobban kidomborodik a váradiai fölénye, annak ellenére, hogy a 14. percben ők kapják az első gólt. Szép támadás gördül végig a jobboldalon, amit Ince II. értékesít. 1:0. Röviddel utána a pirosfekeke balszárny át-

Gőzner szép fejesével tisztára játsza Pappot aki nagyszerű ütemben

érkezik s nagy gólt lö. 1:1.

Továbbra is a mieink támadnak s a 44. percben Gőzner erőszakosan tudja csak szerelni a vásárhelyi védelem. A megítelt 11-est ugyancsak ő értékesíti. 2:1. Szöllősi, a vendégek hátvédje a leállított labdát a 11-ről mérgében elrugja, ezért a bíró nagyon helyesen azonnal leküldi a pályáról. A váradiai megérdemelten győztek.

Vereséget szenvedett a Szolnok és Gamma

A vasárnapi nemzeti bajnoki forduló ismét hozott két meglepetést: a Szolnok és a Gamma vereséget szenvedett. Az Ujpest—Ferenyváros rangadó döntetlenül végződött. A WMFC

győzött s így már bajnoknak is tekintethető.

Részletes eredmények a következők:

Ujpest—Ferenyváros 3:3 (3:3).

Ujvidék—Szolnok 2:1 (0:0).

Diósgyőr—Gamma 5:2 (3:1).

Elektromos—Salgótarján 2:2 (2:0).

WMFC—Lampart 5:2 (1:0).

Szeged—MÁVAG 6:2 (1:0).

KAC—SzVSE 3:0 (2:0).

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Nyarlásra alkalmas két elegánsan burkolozott szoba azonnalra kiadó — Cím: Kikelet-utca 9. Czibere villa. 405

Szoba-konyhás lakást keresek. Címeket a kiadóba kérek.

Adás-vétel

Eladó ház beköltözhető lakással 7000 P. — Érdeklődni: Benedek, Láhner György-utca 29. Nagyvárad. 402

Fényképezőgép eladó tizenhárom—tízennyolcas, díofakamara objektívval és hozzávalóval Karácsonyi püspök-u. 34. 400

Eladó lemezöllő és kétkerekű rugós kézikocsi, Nilgész-telep, Toborzo-utca 3. Csuzi. 398

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK"-at.

Különféle

Betársulna öskeresztény húszezer pengővel üzletbe. Címeket „Közreműködnek” jellegre a kiadóba kér. 391

ALLAST keres, hirdessen a Magyar Lapokban.

Allást nyee

Fiatall kereskedő segédet felvesz Ösztás és Társa cég, Rákóczi-ut 1. 401

ARPAD vezér-út környékén lakó ügyes lapkihordót felveszünk. Jelentkezés a kiadóhivatalban.

Allást keres

Kereskedelmileg képzett öskeresztény könyvelő, bank, iparvállalat vagy kereskedésben, magyar, német és szerb nyelvismerettel, bármilyen állást vállalna. Ajánlatokat „Elet” jellegre kérem a kiadóba. 403

KERESKEDELMIT végzett leány délelőtti irodai alkalmazást keres. Címét a kiadóba kér.

Rizsgálólánynak üzletbe vagy cukrászdába ajánlkozom. Címét a kiadóba kérek. 404

Elveszett

ELVESZETT május 9-én Szarka Lajos névre szóló katonai igazolvány. Kérem a becsületes megtalálót adja be a Szent László-nyomdába.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Pál Árpád Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.